

## **ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ ПРОГРАМИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ГАЛУЗІ ВИРОБНИЦТВА ЗАСОБІВ ЗВ'ЯЗКУ**

*Анотація. Запропоновано визначення пріоритетних напрямів програми антикризового управління на підприємствах галузі виробництва засобів зв'язку та побудовано стратегічну карту. Розглянуто організаційно-методичні підходи до антикризової системи управління підприємством.*

*Аннотация. Предложено определение приоритетных направлений программы антикризисного управления на предприятиях отрасли производства средств связи и построена стратегическая карта. Рассмотрены организационно-методические подходы к антикризисной системе управления предприятием.*

*Annotation. The potential priorities of the anticrisis management program at the enterprises of communication equipment industry were proposed and a strategic map of the company was built. Organizational and methodical approaches to the anticrisis control system of the enterprise were considered.*

**Ключові слова:** антикризове управління, антикризова стратегія, фінансова стратегія, програма антикризового управління, стратегічна карта підприємства.

Неконкурентоспроможність України на ринку засобів зв'язку сьогодні є значною проблемою. Немалий потенціал, який має Україна в цій галузі, залишається у пасивному стані. На ринку подані тільки окремі підприємства, продукція яких експортується і здатна конкурувати. Галузь виробництва засобів зв'язку належить до галузі високих технологій і потребує великих капіталовкладень. У той час, коли у всьому світі говорять про необхідність розвитку "високих технологій", в промисловості України її частка становить не більше 3 – 5 %.

Отже, виробництво вітчизняних засобів зв'язку та значне підвищення їх конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішніх ринках сьогодні є такою проблемою, розв'язання якої є однією з необхідних умов перспективного економічного розвитку в цілому.

У сучасних умовах більшість підприємств України ризикують наблизитися до кризового стану або перебувають у ньому. Особливо вразливими є підприємства з недосконалим, неадапованим до швидких змін зовнішнього середовища підходом до управління.

У цій ситуації особливо актуальною для всіх господарюючих суб'єктів є проблема здійснення антикризового управління на підприємствах загалом і, зокрема, на підприємствах галузі виробництва засобів зв'язку, направленою на беззбиткову господарську діяльність. Здійснення антикризового управління на підприємствах потребує застосування програми антикризового управління, що становить у загальному вигляді розгорнутий деталізований план дій, які слід реалізувати в ході здійснення антикризового процесу на підприємстві. Такі дії охоплюють, перш за все, комерційну та фінансову складові, а також підтримку в залученні фінансів [1, с. 256–258].

Методологічним і практичним аспектам антикризового управління підприємством присвячені праці таких вчених, як: Василенко В. О., Г. Дейл, Лігоненко Л. О., Л. Планкетт, Пухов Д. В., Тарасюк М. В., Хіленко О. О., Шляхетко В. В., Штангрет А. М. Проблеми антикризового управління досліджували такі вчені, як: Е. Альтман, Багацький В. М., У. Бівер, Гетманцева Н. Д., Мінаєва Е. С., Панагушена В. П., Уткін Е. А., Шершньова З. Є. Питання щодо застосування програми антикризового управління при його здійсненні досліджували у своїх наукових роботах як вітчизняні, так і закордонні вчені: Колмаков Е. М., Семенов Г. А., Терещенко О. О., А. Гропеллі [1 – 4].

Метою статті є визначення пріоритетних напрямів програми антикризового управління на підприємствах галузі виробництва засобів зв'язку.

Для того, щоб досягти поставленої мети, необхідно вирішити такі завдання: установити взаємозв'язок між антикризовою стратегією і напрямками програми антикризового управління та розробити стратегічну карту підприємства-базис дослідження (ДП "Харківський радіозавод "Протон").

Стратегія підприємства – це систематичний план його потенційної поведінки в умовах неповноти інформації про майбутній розвиток середовища та підприємництва, що включає формування місії, довгострокових цілей, а також шляхів і правил прийняття рішень для найбільш ефективного використання стратегічних ресурсів, сильних сторін і можливостей, усунення слабких сторін та захист від загроз зовнішнього середовища задля майбутньої прибутковості. Отже, необхідність розробки підприємствами стратегії викликана нестабільністю ринкового середовища, неповнотою інформації про його майбутній стан і вплив на підприємство [3, с. 9].

Програма антикризового управління має на меті певні цілі, що випливають з конкретної антикризової стратегії і можуть бути подані у вигляді пріоритетних напрямів такої програми.

Антикризова стратегія ДП "Харківський радіозавод "Протон" повинна базуватися на таких положеннях:

необхідно провести диверсифікацію, спрямовану на підвищення збуту продукції, що виготовляється, за ринковими цінами;

також необхідно зменшити собівартість продукції, яка виготовляється, перш за все, шляхом технічного переобладнання виробництва за рахунок отриманих від реалізації основних засобів коштів.

Усе це, а також підвищення ефективності управління коштами, дасть можливість підприємству покрити свої збитки та мінімізувати вірогідність банкрутства.

Підприємству необхідно посилити контроль за дебіторською заборгованістю, а заміна застарілого обладнання на нове може сприяти підвищенню конкурентоспроможності продукції на ринку. Слід навести діаграму стратегічної карти ДП "ХРЗ "Протон".

Отже, отримано стратегічну карту ДП "ХРЗ "Протон" на базі антикризової стратегії. Зазначена стратегічна карта відображає пріоритетні напрями програми антикризового управління як для підприємства-базис дослідження, так і для більшості інших підприємств галузі виробництва зв'язку.

Розглянуті організаційно-методичні підходи до управлінських рішень антикризової системи управління підприємством будуть покладені в основу наступного етапу дослідження щодо варіативності розробки управлінських рішень та їх реалізації.

Вибір правильної та найефективнішої стратегії антикризового управління, дотримання всіх правил та етапів виходу з кризи гарантує довгостроковий успіх підприємства.

*Наук. керівн. Журавльова І. В.*

---

**Література:** 1. Колмаков Э. М. Антикризисное управление : учебник / Э. М. Колмаков. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 432 с. 2. Семенов Г. А. Стратегічна програма антикризового управління підприємством / А. Г. Семенов, О. В. Ярошевська // Держава та регіони. – 2010. – № 3. – С. 160–167. 3. Терещенко О. О. Антикризове фінансове управління на підприємстві : монографія / О. О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2008. – 272 с. 4. Gropelli A. Finance / A. Gropelli, E. Nikbakht. – New York City : Barron's Educational, 2006. – 608 p. 5. Саєнко М. Г. Стратегія підприємства : підручник / М. Г. Саєнко. – Тернопіль : Економічна думка, 2006. – 390 с.